

—♦— ЛідзіАна —♦—

ХОВАНКІ

Лідзіана

XOBАHKI

В е р ш ы   д л я   д з я ю є й

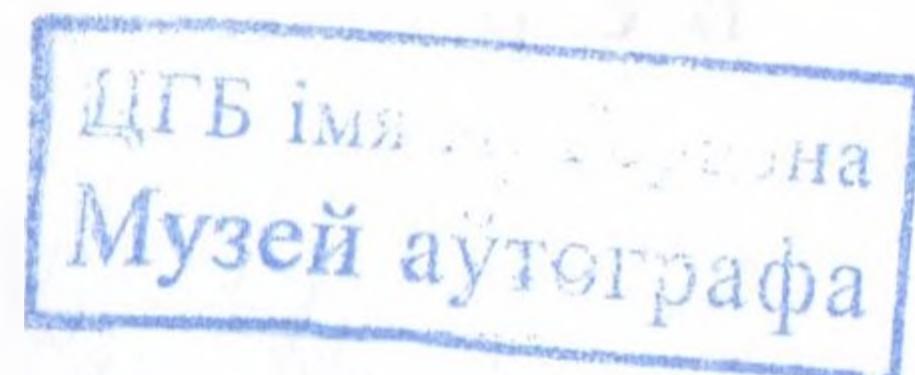
Л. Н. Толстой
«Война и мир»
Минск, «Книгазбор», 2010

УДК 821.161.1-1-93

ББК 84 (4 Беи)

Л55

ЛІДЗІАНОХ

- 086884 -

Гомельская гарадская
цэнтралізаваная
бібліятэчная сістэма

Лідзіана

Л55 Хованкі : вершы для дзяцей / Лідзіана. — Мінск :
Кнігазбор, 2010. — 72 с.
ISBN 978-985-6976-41-7.

УДК 821.161.1-1-93
ББК 84 (4 Беи)

ISBN 978-985-6976-41-7

© Возісава Л., 2010

© Афармленне. ПУП «Кнігазбор», 2010

РАСЧЭСВАЦЬ ВАЛОСІКІ

Морсікі, борсікі,
Расчашу валосікі
Доньцы-смяшынцы,
Ды па валасінцы.
Хай растуць, гусцеюць,
Плечыкі засцелюць!
З прымаўкай дзівосы:
Запляцём і косы!

МЫЮ Я СЫНОЧКА

Ручкі, ножкі мую,
Плечыкі і шую.
У сыночка пяткі —
Пухлыя аладкі,
Светлая галоўка,
Роцік кажа слоўка:
— Ма-ма!

КАП-КАП...

У маёй дачушкі —
Чысценькія вушкі,
Ружовыя шчочки,
Нібы зоркі, вочки,
Залатыя ручкі,
Галасок пявучы,
Носічак кірпаты.

...А дзе кран гарбаты,
Вадзічка ліецца —
Донечка смяеца.
Кропелькі кап-кап, кап-кап —
Вырасталі коскі каб!

КОЦІКІ

Адзін коцік шэры,
А другі вось белы,
Трэці рудаваты —
Бегаюць ля хаты.
Вунь чацвёрты чорны,
Хітры і праворны,
А маленькі пяты —
Проста паласаты.

ВЕРАБЕЙКА

Пад страхой крычаць прывык
Верабейка: «Чык-чырык!»
Супакоіць яго ціха
Калыханкай вераб'іха.
Кот не знайдзе птушаняці,
Бо яго вартуе маці.

ПАЛЬЧЫКІ-УДАЛЬЧЫКІ

У сынка далонькі
І ў маленькой Сонькі!

Пальчыкаў пяць,
Будзем хаваць.

МІЗІНЕЦ — першы:
Тоненькі, меншы.

Другі — БЕЗЫМЯННЫ,
Быццам саламяны.

СЯРЭДНІ — высокі,
Трэці, крывабокі.

А вось і чацвёрты,
УКАЗАЛЬНЫ, вёrtкі.

А пяты — ВЯЛІКІ...
Канец пералікам!

СТУК-ГРУК, БУРУНДУК

Чук-чук, стук-грук,
Хутка бегаў бурундук!
Пень стаў вожыку канапай,
А мядзведзь маленъкі лапай
Наступіў на мяч калючы,
Закрычаў: «Ой-ёй, балюча!»
Сябру скардзіцца мядзведзь:
«Я з пянька хацеў глядзець!»

ПРЫГОЖЫЯ ДЗЕЦІ

Парсючок, парсючок —
Носік брудны і бачок.
А мая дзяўчынка,
Нібыта сняжынка.
Чысценькія щочкі
Хлопчыка-сыночка.
Прыгожыя дзеци!
Хто яшчэ прыкметіў?

тупу-тупу ножкой

Наша Кацярынка
Тупае сцяжынкай:
Тупу ножкой левай —
Нібы каралева.
Тупу ножкой правай
Кацярына-пава!
Радуецца маці:
Падрастае Каця.
— Тупу-туп, дачушка,
Мой анёл і птушка.

ЗРАНКУ

Вунь як зранку у двары
Пёсік гыркае: «Гыр-гыр!»

Статак выгнаў за раку
Пеўня крык: «Ку-ка-рэ-ку!»

Качка гучна: «Кра-кра-кра!» —
І да возера з двара.

А кароўка: «Му-му-му!»
Малачко дае каму?

Коцік побач: «Мяў-мяў-мяў!»
Малачко яму, маўляў...

КАЧАНЁ

— Качанё, качанё,
Як, скажы, імя тваё?
— Кра-кра-кра-кра...
Крача!
— Што рабіла ты ўсю ноч?
— Кра-кра... моцна спала...
— А як сонейка ўзышло?
— Траўку есці стала...
— Што рабіць у поўдзень будзеш?
— Чысціць зубкі рыбкай...
— А дзе рыбку возьмеш ты?
— Кра, у нашай рэчцы...
— Выйдзеш вечарам з вады?
— Буду спаць на печцы...

МАРЫ

Котка ціхенька спяvalа,
Як бялізну прасавала:
Лапkай гладзіла хусцінку
І сукенку-павуцінку.
Апранала ля люстэрка,
Як сапраўдная паненка.
Фарбавала, для красы,
Белым колерам вусы.
Твар закрылі акуляры:
Моднічаць — у коткі мары.

МОВА

Котка кажа: «Мяу-мяу!»
А дзіцяткі: «Мама! Мама!»
Чорненькі бычок: «Му-му»,
Есці хочацца яму.
Козлік смела: «Ме-ме-ме»,
Дык баранчык ціха: «Бе-е!»
Гусі: «Га-га-га!» ля рэчкі,
Куры, каб былі яечкі,
Заквахталі: «Ко-ко-ко».
Тут кароўка малаком,
Хто жадаў, тых пакарміла,
Бо кароўка ўсіх любіла.

ФІЗКУЛЬТУРА

Закрычала дзетвара:
«Дзень спартланды! Ура!»
А настаўнік: «На зарадку!
Разлічыся па-парадку!
Рукі ўправа, рукі ўлева,
Глянулі на гэта дрэва,
На зямлю, затым — на неба,
На мяне. Падскочыць трэба.
Прыстаўным і хуткім крокам
Скачам зараз! Бокам, бокам!
Раз, два, тры, чатыры, пяць,
Усе вучымся скакаць!»
Скача, скача дзетвара —
На спаборніцтвы пара!

ЗАРАДКА

У дзяцей — фізкультхвілінка
На пачатку перапынку.
«Першыя, наперад крок!
Дзве шарэнгі — скок і скок!
Рукі ўгору, рукі ўніз,
Хто рухавы, таму — прыз!»

1
080801

ЦГБ імя А. Герцэна
Музей аўтографа

Гомельская гарадская
цэнтралізаваная
бібліятэчная сіст

ЛІЧЫЛКІ

Ведаю лічылак шмат —
Навучыў лічыць мой брат.
Ён цяпер і сам не рад,
Што кричу, нібы вар'ят:

Адзін.

...Адзін тата, адна мама!
І адзін сынок таксама!
Адзін домік, адны дзверы,
І адзін мой коцік шэры!..

Два.

...Дзве рукі — дзве рукавіцы!
Два крылы ёсьць у сініцы!
Дзве касічкі ў Папялушкі
І блакітныя дзве стужкі!

Тры.

Тры галінкі арабіны
У руках бабулі Зіны.
Цёплых месяцаў у лета
Толькі тры — я знаю гэта.

Чатыры.

...У стала чатыры ножкі,
І чатыры іх у кошкі!
І старон у пірамідзе
Ўсіх чатыры, што ў Егіпце.

Пяць.

...Сталі ў хованкі гуляць:
— Раз, два, тры, чатыры, пяць...
Пальцаў пяць, сябровак пяць —
Зараз буду іх шукаць.

Шэсць.

...Памянялася прырода
За шэсць месяцаў — паўгода.
Шэсць і шэсць — і пройдзе год!
Зноўку ўсё наадварот.

Сем.

...Сем алоўкаў, сем гадзін,
Сем сяброў, а я адзін.
Намалюю стол багаты —
Кубкаў сем сябрам, з гарбатай.

Восем.

...Даша налічыла ўлетку
Восем матылькоў на кветках.
Яшчэ восем прыляцела,
Дык лічыць не захацела.

Дзевяць.

Дзевяць падарункаў Жэні
Меў на свой дзень нараджэння,
Дзевяць плітак шакаладу,
Поўны кошык вінаграду.

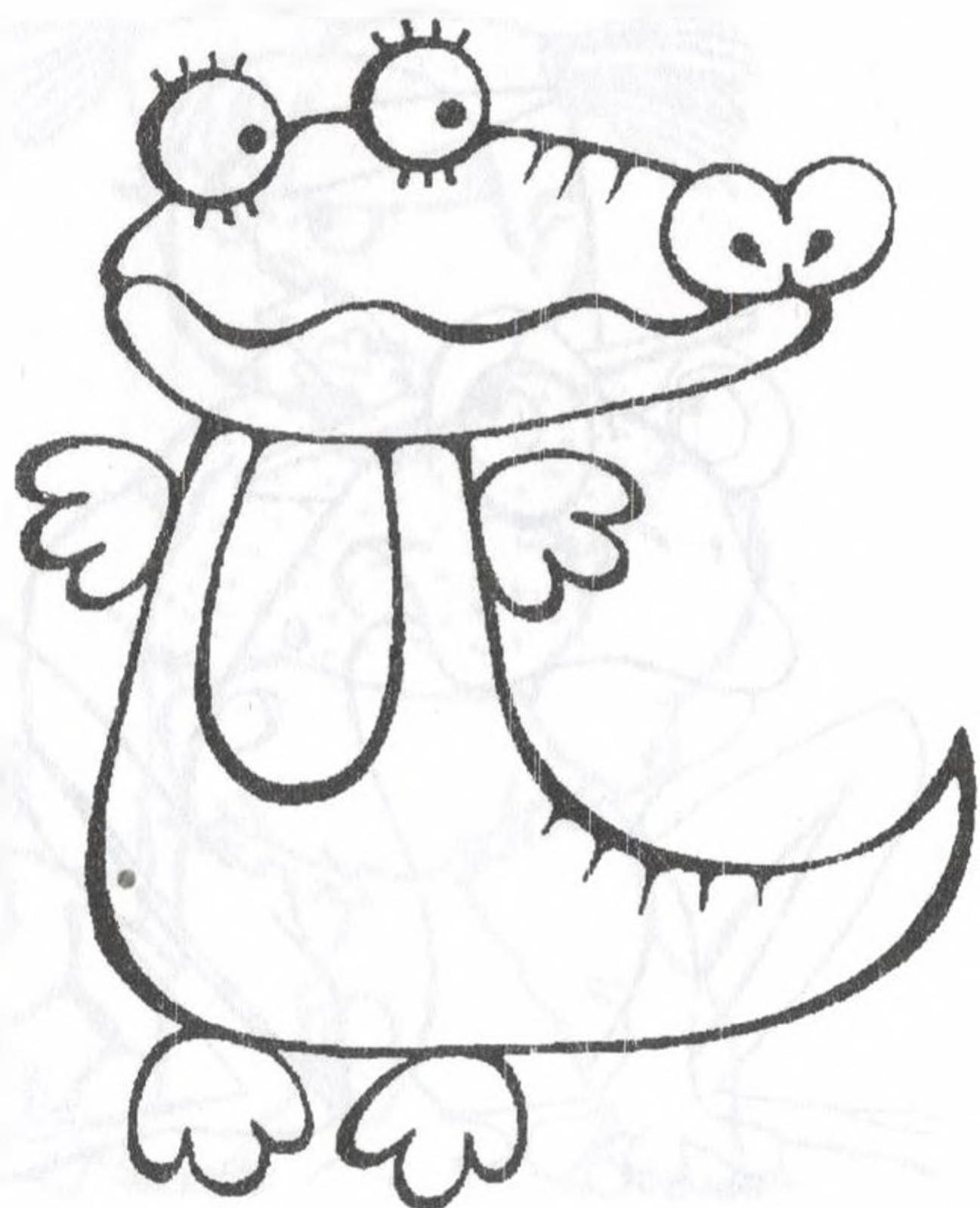
Дзесяць.

Дзесяць жоўтых куранятак!
Накарміць іх — мой занятак.
Толькі курыца, іх мама,
Проса ўсё дзяўбе таксама.

ПЕРАЛІК

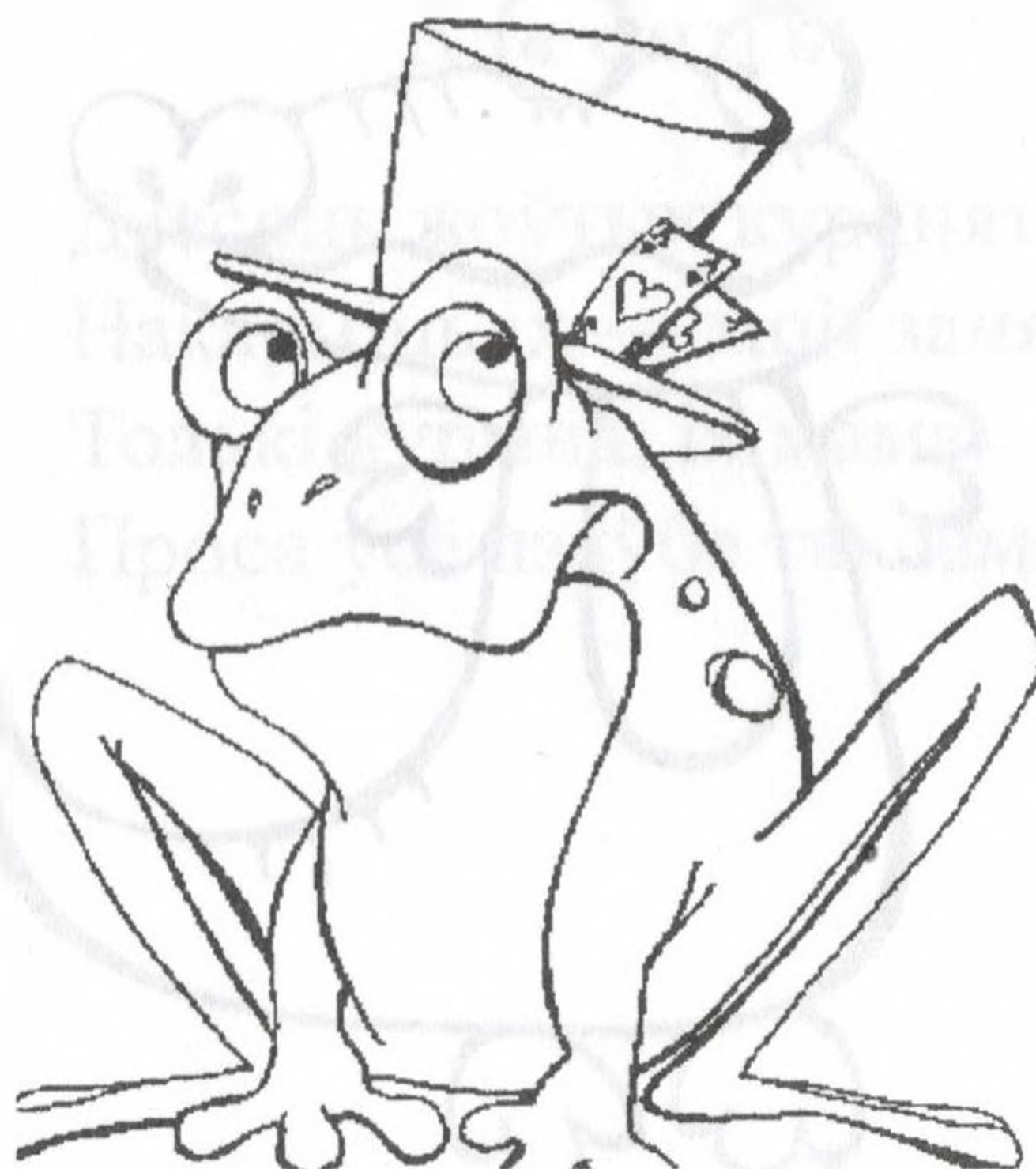
Выйдзі, бабка,
Выйдзі, дзед,
Бо тут пчолы,
Ёсць і мёд!

У калодзе — восы.
Ты хадзіў тут босы?
А калі ты не хадзіў,
Няхай выйдзе...
Кракадзіл!

ТЫ — ВЫХОДЗІШ...

Жаба мудраю была:
Фарбу ў краме набыла,
Наліла яе ў балота —
Бусел у чырвоных ботах.
Раз — нага!
І два — нага!
Ты выходзіш,
Ха-ха-ха!

ДАГАНЯЛКІ

Раз, два, тры, чатыры:
Нос падбіты у задзіры,
Зноўку на ілбе сіняк,
Не схаваешся ніяк.

Вылучыць цябе хачу:
Выйдзі, я да двух лічу.
Вось пачаў: адзін... і два —
Даганяй яго, дзятва!

ГУЛЬНЯ «СУПРАЦЬЛЕГЛАСЦЬ»

У зімы насупраць — лета!
Больш успомніць — наша мэта.
Жаба — бусел,
Мышка — кот,
Птушка — вусень,
Дзень — і год.
Пчолы — мёд,
Вада — агонь,
Цемра — свет,
Трава — і конь.

.....

Шчэ вы ўспомніце чуць-чуць,
Дык на свята пазавуць!

РАДЗІМА

Мой дзядуля — беларус,
Беларуска — мама.
Тата хітра круціць вус:
— Ты, сынок, таксама...

— Дык чаму не рускі я,
Ты ж з Расіі, мусіць?
— Беларуская сям'я
Толькі ў Беларусі!

Дзе живе сам чалавек,
Дзе ці і радзіна,
Там зямля ад веку ў век
Для яго — Радзіма!

ГОРАД ГОМЕЛЬ

Сказ ідзе ў народзе
Больш восьмі стагоддзяў:
Гомель назву мае,
Як рака малая,
Што крынічкай б'еца, —
Гаміюк завецца.

Гаміюк азерцам
Зараз выглядае.
Гомельскаму сэрцу
Памятка жывая.

ГОРАД ДОБРУШ

Добруш, Іпуць — родны кут.
Для дзяцей Радзіма тут:
Наш садочак, дом, і школа,
І пляцоўка для футбола.

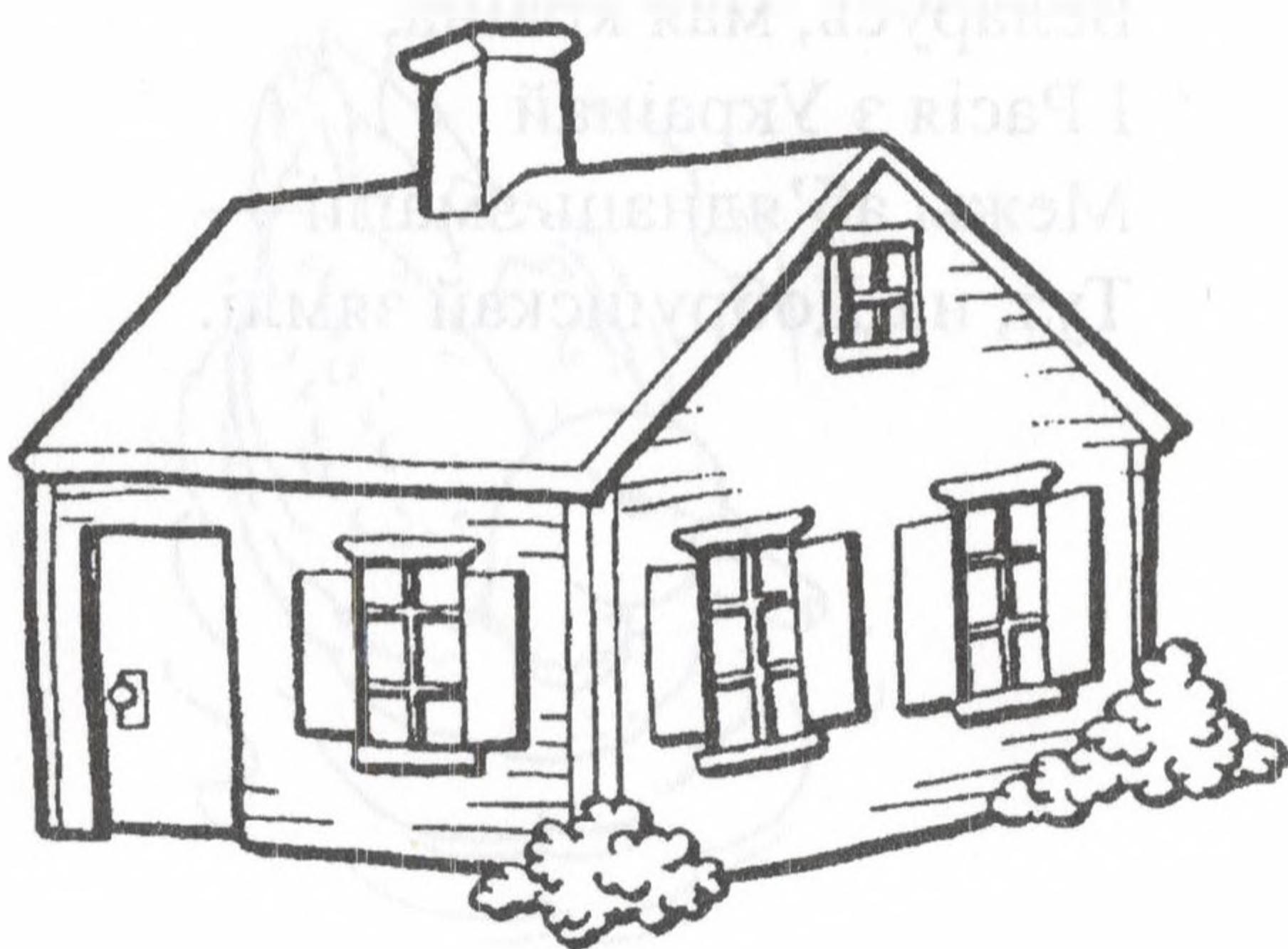
Сярод рэчкі востраў! Гэта
Цэнтра горада прыкмета.
З добрушскай паперы вучні
Маюць сшытак і падручнік.

А яшчэ з пяску і гліны
Робяць посуд тут цывільны,
Асабліва для гарбаты —
Добруш на сяброў багаты.

Беларусь, мая краіна,
І Расія з Украінай
Межы аб'яднаць змаглі —
Тут, на Добрушскай зямлі.

У БАБУЛІ І ДЗЯДУЛІ

Добрая ў бабулі хата:
Піражкі тут і гарбата,
Жмурыць вочы котка Мурка
Там, дзе цёплая пячурка.
А яшчэ люблю я дзеда,—
З ім у садзе да абеду
Паліваў вадою градкі
Пасля ранішній зарадкі.

НОВЫ ГОД

Ёлка, маскі, карагод —
Сустракаем Новы год!
Тут Снягурачка, з каронай,
Побач Лісанька з Варонай,
Зайка, шэры Воўк, Мядзведзь —
Кожны хоча песню спець.
А старэнькі Дзед Мароз
Барадой зусім аброс.
Ён мне хітра падміргнуў,
Падарунак працягнуў:
Як я марыў — паравоз!
Ён — сапраўдны Дзед Мароз.

ПАДАРУНАК

Тата на базары быў,
Там мне елачку купіў,
А сказаў: «Даў Дзед Мароз!»
Насмяшыў мяне да слёз.

Бо сказаў мой сябра Песя:
— Ходзіць Новы год па свеце,
А Снягурачкі і Дзеда
Ні зімой няма, ні летам...

Тата мовіў: «Гэта — лёс.
Не захоча Дзед Мароз
Да цябе прыйсці таму,
Што не верыш ты яму».

У мяне захлюпаў нос:
— Тата! Лепей Дзед Мароз
Падарунак хай нясе —
Я паверу, як усе!

КАЛЯДКІ

Ідзе ў хату Каляда —
Рогі, хвост і барада,
Шубка шэрая казы,
Калядоўшчыкаў насы
Ў фарбе сіний для красы.

Хто ў руках трymае зорку, —
З гаспадыняю гаворку
Пачынае на падворку.
Усе з торбамі, вось першы
Пажаданні кажа вершам,

Песеньку другі спявае,
І на дудцы трэці грае,
Пачастункі хтось збірае.
Ў чорным кажуху мядзведзь
Паварочваецца ледзь.

...Гэты щодры зімні вечар
Род шануе чалавечы...

МОЙ ТАТА

Тата — сябра самы лепшы:
Прывітае мяне першы.
Перад сном чытае казкі,
Кажа «дзякую», «калі ласка».

Тата любіць стадыён,
Як сапраўдны чэмпіён,—
Кожны дзень з ім паўгадзіны,
Спорту прысвяціць павінны.

Хутка вырасту, як тата,
Стану баявым салдатам.

ЗАЙЧЫКАУ ХЛЕБ

Тата хлеб купіў у краме.
Лустачку adrэзаў маме,
Працягнуў і мне акрайчык:
«Еж, сынок, бо хлеб даў зайчык!»

Я спытаў адразу ў мамы:
— Зайцы хлеб пякуць для крамы?
— Жыта ўлетку для зімы
Берагуць, каб елі мы.

ВОСЬМАЕ САКАВІКА

Сакавік. Матулі свята.

Вывучылі вершы з братам.

Шчэ й прыдумалі сакрэты:

Сталі маляваць партрэты.

Я і брат — партрэт матулі,

Два партрэты й для бабулі.

Ды бабулі, для красы,

Фарбай мазалі вусы.

А ў матулі — дзве касічкі,

Не матуля, а сястрычка.

Падарунак атрымаўся:

Дзед — сур'ёзны, а смяяўся.

ПРАМЕНЬЧЫК

Любую матулю
Раніцой цалую.
Стану ля аконца —
Папрашу у сонца
Прамянёк адзіны
Хоць на паўгадзіны.
Хай ён і маленъкі —
Я схаваю ў жменьку!
Адчыню далонькі —
Там свято ад донькі...
Ды праменьчык мусіў
Выскачыць праз раму:
Ён так сонца любіць,
Як я сваю маму!

ВЯЛІКДЗЕНЬ

Вялікдзень — са святаў свята,
Бо Зямля яму так рада!
«Уваскрос Хрыстос!» — вось слова,
На якія ўсе гатовы
«Сапраўды ўваскрос!» сказаць,
Бо у сэрцы благадаць.
За Ісуса дзякую Богу —
Ён святлу адкрыў дарогу.

КУПАЛЛЕ

Сёння ліпеньскаяе свята —
Спраў з сяброўкамі багата.

Мы з рамонкаў і званочкаў
Дзень пляцём сабе вяночкі.

Ад паўночы да світання
З вогнішчамі час Купалля.

Песні, карагод, арэлі,
Скокі, дзе кастры гарэлі.

Вось плывуць вянкі па хвалях,
Каб збываліся жаданні.

...Не дарма мяне, дзяўчынку,
Маці кліча Купалінкай.

ШОСТАЕ ЛІПЕНЯ

Просіць маці падрасці,
Я ж прашу яе: «Пусці
За варотцы пагуляць,
На арэлях палюляць».

Там сябры, карагод,
На узлессі ўвесь народ.
Дзе Купалле за сялом,
Грае Ясік весяло.

...Мой вянок па рэчцы плыў,
Кожны сябра побач быў!
Жарты, скокі над кастром,
Гульні і начны паром.

Барадою угары
Месяц трос, як дзед стары,
Асвяціў сцяжыну тут,
Каб шукалі кветку-цуд.

РУЧНІЧОК

Ля бабулі я сяджу
І, як тчэ яна, гляджу.
У руках яе чаўнок
Бегае, нібы ўёнок.
Толькі чутна: чок-чок-чок —
Атрымаўся ручнічок.
Спадабаўся мне узор:
Лялькі сярод белых зор —
Дзве чырвоныя дзяўчынкі
Тут на чорненькой сцяжынцы,
Паміж імі кветка-цуд!
Мне бабуля кажа тут:
— Кветка-папараць вось гэта —
Беларуская прыкмета!

ДАЖЫНКІ

Восень, шчырыя дажынкі,
Бо багацца, нібы з крынкі:
Мёду поўненъкія бочкі,
Лён на новыя сарочкі...
Каб хапіла людзям хлеба,
Збажыны так многа трэба!
На камбайнах і машынах
Працавалі шмат мужчыны.
У гумно завезлі збожжа,
Атрымаць муку ўжо можна.
А з муکі бабулі, маці
Сталі цеста рашчыняці.
Атрымаўся каравай —
На дажынкі падавай!

ДЗЕНЬ НАРАДЖЭННЯ

Зранку я ў дзень нараджэння
Ложак буду прыбіраць.
Кветкі на стале, пячэнне...
Стала песеньку спяваць.

Селі за сталом у зале:
Я — у цэнтры, госці — фон.
Колькі цёплых слоў казалі —
Запісаў мой дыктафон!

Год усім казала прама:
— Месца цацкам больш няма!
...Каплялюш купіла мама,
Ровар — цёця, не дарма.

Часу мала, каб ляніцца:
Куртка, плэер, дзівідзі...
Лепшае з усёй сталіцы
Можна у мяне знайсці.

Кожнаму сама сказала,
Што купіць і дзе прыдбаць...
Ад бабулі атрымала
Грошы, што змагла сабраць.

Толькі нянечка здзівіла,
Бо «Буквар» мне падарыла.

ЛЮТЫ

Зіма усё запаланіла,
Заслала, выветрыла ўраз.
Мяцеліца святло закрыла,
А ты святла чакаў якраз.

Зіма лютуе, і злуецца,
І стогне, нібы ў клетцы звер,
Марозам скоўвае азерца,
Але цяпло жыве у сэрцы,
А разам з ім жыве давер.

КРАСАВІК

Красавік лісточак клейкі
Фарбаваў, нібыта вейкі,
У зялёны колер годны —
У вясны стыліст ён модны.

Красавіцкі густ — знак года:
Прачынаеца прырода.
Вось пупышкі набрыняюць,
Бы куфэркі адчыняюць,

І лазу, нібы паненку,
Апранаюць у сукенку.
Да зялёнаага адзення
Першацветы — аздабленне:

Жоўты колер, сіні, белы...
Красавік надзвычай смелы:
Холад ён змяніў, трывогу
На цяпло.
На радасць Богу.

ЧЭРВЕНЬ

Дрэвы зелянеюць
Ля пяшчотных плёсаў.
Дзе сады квітнеюць, —
Водар да нябёсаў.

Шпак на вершаліне
Яблыні — спявае,
Вусень на галіне
Лісце есць, глытае.

Вочкі адкрывае
Птушка на хвілінку:
Вусеня хапае,
Нібыта расінку.

Трэлі поўняць зранку
Сад майго суседа, —
З песняю да ганку
Прыляцела лета.

ЛІПЕНЬ

Лётае бусліха,
Як анёлаў маці.
Крылы яе ціха
Сталі ахінаці
Родны свой куточак
З цветкамі на лузэ,
Склалі што вяночак
Любай Беларусі.

Лета, сонца, спёка...
Даўганогай птушкай
Пад бацькоўскі клёкат
Цешыцца дачушка.

Сонейка залоціць
Неба Беларусі.
Спадаром абходзіць
Край свой татка-бусел.

ВЕРАСЕНЬ

Каб пабегла са двара
Хутка ў школу дзетвара —
Верасень прыдумаў гэта.
Песню адспявала лета.

Месяц верасень упарты:
Пасадзіў дзяцей за парты.
Потым свеціць праз аконца,
Валаводзіць промнем сонца.

Цёплы верасень і росны.
Павучкам развесіў кросны:
Павуцінкі-гамакі, —
Гушкающа павукі.

Ноччу холадам пужае,
Днём — на зборы ураджаю,
Лёг туманам ля ракі.
Верасень заўжды такі.

АДПАЧЫНАК

На прыроду ехаў тата:
Я ў машыне, побач з братам.
Вось і лес, а збоку — рэчка,
Спадабалася мястэчка.

Шапацелі ўсюды кветкі...
І дарослыя, і дзеткі —
Наўздагон за матылямі!
Сеў і я на той паляне.

Як прылёг, убачыў цуд:
Хтосьці корпаецца тут.
Пчолкі мёд бяруць, спяваюць,
З кветкай кожнай размаўляюць.

Як на скрыпцы, грае звонка
Конік, каб раслі рамонкі,
А фіялка ў фіялеце
Адгукнулася на флейце.

Мак, вяльможны, нібы пан,
Біў і біў у барабан.
Тут у такт яму званочкі
Танцевалі аж да ночкі.

Вузенькі лісточак мушку,
Нібыта ў калысцы, гушкаў,
А травінкі, як дзяўчаткі,
Ёй спявалі ля палаткі...

Ды пачу́ся голас таты:
— Дзе схаваўся? Што за жарты?
Рукі мый, за стол хутчэй!
А паляна не ўцячэ.

У ЛЕСЕ

Лес жывы зімой і ўлетку:
Любіць лес жывёл і кветкі.

Тут зязюля на суку
Дзень спявае ўсім: «ку-ку»,

Хутканогі заяц скача,
Воўк уночы вые-плача.

Мышка пікае у норцы.
А дупло зрабіў вавёрцы

Дзяцел моцнай дзюбаю.
Вунь па лесе тупае

Мішка да бярлогі-хаты —
Тут заўсёды стол багаты.

Любіць чысціню мядзведзь...
Вы хацелі б паглядзець?

КОТ І СІНІЧКІ

Сядзелі дзве сінічкі
Ля чыстае крынічкі.
Крычалі звонка-звонка,
Глядзелі вока ў вока.

Хадзіў паблізу коцік,
Зубамі кляцаў роцік.
Навошта крошкі хлеба,
Яму сінічка трэба.

Паўзе ён асцярожна,
Як толькі, ласы, можа.
Не зварухнуў з галінкі
Ніводнае пылінкі.

Убачылі нябогі,
Здранцвелі нават ногі.
Уратавалі крылы,
Скуль узяліся сілы!

Ката шкада, усё-ткі
Галодны, хоць і вёрткі.
Не мяўкай, калі ласка,
Я дам табе каўбаскі.

ШАРЫК

На сухой галінцы дрэва
Птушка, быццам каралева.
Зверху пільна назірае:
Хлопчык шарык падкідае.

Закрычала яна: «Кар!»
І паветраны свой шар
Кінуў той малы ля клёна —
Напалохала варона.

У адно імгненне, лоўка
Падляцела яна збоку
І за шарыкам услед
Закульгала, нібы дзед.

Забаўляўся спрытны вецер:
Расхінаў са смехам вецце,
Шапацела зверху кронা...
Шар ляцеў, за ім — варона.

ГОНКІ

Заяц ля дарогі
Дражніць чарапаху:
— Кароткія ногі
Пад каменным дахам.

— Неразумны хлопчык
На хадулях тонкіх.
Пабяжым, як хочаш,
Мы наперагонкі.

Заяц лапавухі
Весяліўся ў хаце,
Нікога не слухаў,
Нават сваю маці.

— Буду пераможцам! —
Ён сказаў усlyх. —
Шчэ не зойдзе сонца,
Як здзіўлю усіх!

Покуль чарапашка
Паўзла каляінай,
Балбатаў з мурашкай
Заяц безупынна.

Каб развесяліцца,
Паганяў вавёрку.
Потым за лісіцай
Цікаваў з-пад ёлкі.

— Адпачну я трошкі,
Бо крыху стаміўся... —
Як на печы кошка,
Пад кустом зваліўся.

Заяц-небарака,
Так смяяцца нельга.
Фініш! Чарапаха
Першаю прыбегла.

Заяц-выхваляка
Гонкі ўсе праспаў.
Прагуляў, даў маху,
Вось і сумным стаў.

ХОВАНКІ

Валя ў хованкі гуляла —
То гукала, то спявала.
У двары знайшла Карыну,
Ганну, Вольгу, Кацярыну.

— Можна з вамі паспрачаца, —
Кажа Валя, — захаваца
Я змагу так у маліну,
Не знайсці вам за гадзіну.

А сама хутчэй дахаты,
Бо не знайдуць тут дзяўчата.
Зачыніла вокны, дзверы
І схавалася ў кватэры.

Дзетвара згубіла Валю.
А яна, нібы на балі,
Выглядала з-за фіранкі
І смяялася з гулянкі.

Стала ясна ўсё бабулі:
— Ану, марш хутчэй на гулі!
Будзь з сябрамі праз хвілінку,
Бо расплачущаца дзяўчынкі.

ПАДЗЯКА

Кветкі за дзень прапалола
На прыгожай клумбе Лора.
Пахваліла Лору маці:
Стала кветкі паліваці.

— Працавітая дзяўчынка,
Клумба стала бы карцінка!
Дзякую скажуць табе кветкі,
І дарослыя, і дзеткі.

...Пахваліў сусед дзяўчынку,
Пастаяў адну хвілінку.
Шланг з вадой ліў безупынку
І абліў суседу спінку.

ХЛЕБ

Зранку просіць сына мама:
— Побач з нашым домам крама.

Табе сёмы ўжо гадочак —
Ідзі хлеб купі, сыночек.

На канапе сын валяўся,
З нейкай цацкай забаўляўся.
Нібы дзед стары, пыхцеў —
Ісці ў краму не хацеў.

І таму сказаў услед:
— Бульбы навары ў абед.
І абыдземся без хлеба —
Мне тады ісці не трэба.

— Ты ў мяне сынок харошы.
Торба вунь ляжыць. І гроши...
Пагадзіўся хлопчык з мамай
І пабег хутчэй у краму.

АДГАДКА

У двары гуляла Света

Ад сняданка да абеду.

Паабедала, пытае:

— Хто загадку адгадае?

Загадаў сусед Дзяніска:

«На падлозе стаіць міска,

Малако злізала...»

— Кіска! —

Першай мовіла бабуля.

...Света выбегла як куля

І прынесла нейкі клунак:

— Вось, бабуля, падарунак

За адгадку даў Дзяніска

Табе — коціка і міску!

У КАМОРЫ

Кожны дзень камусьці дзед
Клаў каўбаску на абед!
У каморы хтосьці ёсць!
Што за таямнічы госьць?

Знадаеў пытаннем дзеду.
Той сказаў: «Няма сакрэту
У каморы і дзівосаў,
Каб не тыцнуў туды носам».

Дзверы я адкрыў, праверыў.
У каморы двое шэрых
Каля пасткі...
Мышаняткі
Уцякалі без аглядкі.

Каля пасткі пасядзеў,
На прысмакі паглядзеў
І прыдумаў: даць цукеркі
Мышаняткам без паперкі.

Я цукерку разгарнуў
І нагою ў пастку пнуў.
Пастка скокнула, я ў крык,
Бо ўкусіла чаравік.

Уцякаў я ад каморы
І кульгаў, нібыта хворы.
Вызваляў дзед і смяўся:
— Хоць унук, але ж — папаўся.

ХАМЯЧОК

Жыць свабодна хоча Кузя:
Вось пабегаў бы на лузэ!
Змог адкрыць у клетцы дзвёры —
Ноч прабегаў па кватэры.

Гаспадар мой хамячок:
Грыз капусту, бурачок,
Моркву, яблык — клаў за шчочку,
Вынес з кухні ўсё за ночку.
Лоўка склаў пад ложак таты,
Атрымаўся стол багаты.

Грыз і кнігу, бы навуку.
Мне бабуля як унуку
Кажа: «Вось камедыя —
Грыз энцыклапедью!
У сям'і дык самы першы
Прачытаў ён кнігу вершаў!»

Я таксама сеў чытаць...
Хутка вырашыў аддаць
Кнігу Кузю: ён быў сумны!
Будзе хай, як я, — разумны!

ВОЖЫК

Як прынёс дзядуля кошык,
Дзе ляжаў калючы вожык,
Зацікавіўся унучак:
— Ён без ножак і без ручак?

СОН

Любяць спаць усе на свеце:
І дарослыя, і дзеці.
Нават лямпы на ўсю ночку
Адключылі свае вочки.

ЛЯЛЬКА

Ляльку падарыла маці
На дзень нараджэння Каці.
Каця радасна сказала:
— Я сягоння мамай стала.

СПІЦЬ І КАЛЫХАНКА...

У малой дачушкі
Слёзы, як з кадушкі,
Бо заснуць не можа.
Дай жа сон ёй, Божа!

Спяць ужо анёлы,
Кожны лісцік кволы,
Шпак пасля палётаў,
Пчолка каля сотаў,
Жабянё, мурашка,
Лялька-неваляшка,
Спіць і калыханка...
Спі, мая каханка!

МАТЫЛІ

Ай-люлі, люлі, люлі...
Прыляцелі матылі,
На кветачкі селі
Ды мядку пад'елі.

Шэрыя казюлькі
Вылезлі з рагулькі,
Папаўзлі ў куточак,
Дзе гуляў сыночак.

Хітрая сарока
Падміргнула вокам.
Добры чмель кудлаты
Паляцеў дахаты.

Люлі, люлі, ай-люлі!
Адляцелі матылі.
Мы з сынком у ложку
Задрамалі трошку.

ПЕРАД СНОМ

Праз лясы і праз палі
Ішлі торбы-хатылі:
Дожджыкам умыліся,
Трошкі пасварыліся.
А калі прыйшлі да хаты —
Гаспадар сустрэў багаты.
Частаваў каржом, смятанкай,
Дранікамі, бульбай, манкай,
Кашаю з пшана і грэчкі,
Сырам з малака авечкі...
Хатылі напоўніў дзед
На сняданак і абед.
Хатылі пайшлі з двара,
Ім, унучак, спаць пара.

КАЛЫХАНКА

Скача поўня ў хаце,
Сумна немаўляці,
Мой унучак плача,
Бо ўцякае мячык.
Я ж яму спяваю:
— Баю-баю-баю.
Мой маленькі коцік,
Лепш закрый свой роцік,
Вунь з каморы вожык
Тупае без ножак.
Курачка сакоча,
У хлявочак хоча.
Спяць там кураняткі,
Яе дзіцяняткі.
Спі і ты, Цімоша,
Мой унук харошы.
Скача сон, як поўня,
Ценькае у скронях.
Баю-баю-баю,
Побач засынаю,
Песеньку спяваю:
— Скача поўня ў хаце...

СПЯЦЬ ГАРЭЗЫ-МУШКІ

У маленькой доњкі
Сонныя даљонькі,
Стомленыя трошкі
Тупатушкі-ножкі.

Спяць гарэзы-мушкі,
Сцішыўся салоўка,
Бо для Папялушкі
З ранку песні цёхкаў.

Сонейка прачнеца —
Доњка засмяеца,
Як салоўка, ў хаце
Будзе шчабятаці.

БАЮ-БАЮ, МОЙ СЫНОК

Ноч блукае каля хаты,
Серпік месяца бяжыць.
Рукі дужыя у таты —
На руках сынок ляжыць.
Тата песеньку спявае:
«Спі, маленькі мой сынок!
Нібы коўдрай, накрывае
Хмарка месяца сярпок.
Баю-баю, мой сынок,
Вее ветрык, бы ўюнок!
Не вярціся, галубок,
Засынае мой сынок,
Закрывае вочкі,
Вочкі-васілёчкі,
А я байку баю,
Песеньку спяваю...»

.....
Спіць маё дзіцятка,
А з ім побач татка.
Ім двайм спяваю:
«Баю-баю-баю».

Гомельская гарадская
цэнтралізаваная
бібліятэчная сістэма

ЗМЕСТ

Расчэсваць валосікі	3
Мыю я сыночка	4
Кап-кап....	5
Коцікі	6
Верабейка.	7
Пальчыкі-ўдальчыкі	8
Стук-грук, бурундук	9
Прыгожыя дзецы	10
Тупу-тупу ножкай	11
Зранку.	12
Качанё.	13
Мары	14
Мова	15
Фізкультура.	16
Зарадка	17
Лічылкі	18
Пералік	21
Ты — выходзіш...	22
Даганялкі	23
Гульня «Супрацьлегласць»	24
Радзіма	25
Горад Гомель	26
Горад Добруш	27
У бабулі і дзядулі	28
Новы год	29

Падарунак	30
Калядкі	31
Мой тата	32
Зайчыкаў хлеб	33
Восьмае сакавіка	34
Праменъчык	35
Вялікдзень	36
Купалле	37
Шостае ліпеня	38
Ручнічок	39
Дажынкі	40
Дзень нараджэння	41
Люты	42
Красавік.	43
Чэрвень	44
Ліпень.	45
Верасень	46
Адпачынак	47
У лесе.	49
Кот і сінічкі.	50
Шарык	51
Гонкі	52
Хованкі	54
Падзяка	55
Хлеб.	56
Адгадка	57
У каморы	58

Хамячок	59
Вожык	60
Сон	61
Лялька	62
Спіць і калыханка	63
Матылі	64
Перад сном	65
Калыханка	66
Спяць гарэзы-мушкі	67
Баю-баю, мой сынок	68

*Літаратурна-мастацкае выданне
ЛідзіАна (Возіава Лідзія Пятроўна)*

Хованкі

Вершы для дзяцей

Адказны за выпуск Генадзь Віньярскі
Рэдактар Алена Спрытніч
Вёрстка Ларысы Ваўчок
Карэктар Алена Спрытніч

Падпісана да друку 8.11.2010. Фармат 84x108 1/16.
Друк на рызографе. Папера афсетная. Гарнітура Times.
Ул.-выд. 1,33 арк. Ум. друк. 3,78 арк.
Наклад 300 асобнікаў. Зак. 988.

ПУП «Кнігазбор».
Ліцэнзія № 02330/0131712 ад 12.05.06.
Вул. Я. Лучыны, 38-93, 220112, Мінск.
Тэл./факс (017) 204-86-97, тэл. (029) 772-19-14, 682-83-86.
E-mail: bknih@tut.by

Надрукавана з арыгінала-макета заказчыка ў друкарні
ПУП «Ходр» ГА «БелТІЗ».
Ліцэнзія № 02330/0150482 ад 25.02.09.
Вул. Вызвалення, 9, 220004, Мінск.